

21.02.2022

Výška pomoci pre mikro a malé podniky v rámci „Prvej pomoci +“ stále rastie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyplatilo k 2. februáru 2022 na udržanie zamestnanosti už 2,28 miliardy eur. Vyplýva to z aktualizovaného vydania priebežnej správy o „Prvej pomoci“, ktoré pripravil Inštitút sociálnej politiky. Úrady práce k rovnakému dátumu uzavreli cez 212 tisíc dohôd o poskytovaní pomoci. Vládna podpora bude prúdiť negatívne zasiahnutým podnikom v rozsahu schémy „Prvá pomoc +“ aj za január a február 2022. Pomoc za január sa rozšírila o odklad splatnosti odvodov za tento mesiac, a to až do konca marca 2025. Od marca tohto roku sa začína využívať zákon o podpore v čase skrátenej práce, tzv. Kurzarbeit.

V platnosti zostáva možnosť využiť opatrenie 3B pre podniky s najviac 49 zamestnancami a s poklesom tržieb najmenej o 40 %. Medzimesačný nárast v absolútnej výške vyplatenej pomoci pokračoval aj v decembri. Podiel mikro a malých podnikov na čerpanej pomoci sa postupne zvyšuje. Z odvetvového hľadiska došlo k zmene, keď firmám z ubytovacích a stravovacích služieb smeruje najväčšia časť pomoci za november. Na tejto pozícii vystriedali priemyselné podniky. Podpora prepočítaná na jedného zamestnanca podľa predbežných údajov za december pravdepodobne opäť mierne vzrastie oproti novembru. „Do evidencie pribudlo na konci roka viac uchádzačov o zamestnanie ako ich z nej ubudlo, avšak budúci vývoj vnímame optimisticky,“ píše inštitút v dvadsiatej prvej aktualizácii komentára o sociálnej pomoci rodinám a pracujúcim v čase pandémie. Komentár poskytuje úvodný pohľad na čerpanie za december 2021 a zároveň prezentuje aktualizované údaje za predchádzajúce mesiace.

Dominancia mikropodnikov pretrváva

Od júna 2021 smerovala podľa inštitútu mikropodnikom stabilne zhruba polovica uhrádzanej pandemickej pomoci. Po zmene podmienok „Prvej pomoci“, platných od novembra, a prechode na rámec „Prvá pomoc +“, sa dominancia postupne zväčšuje. Za november smeruje na sanáciu negatívnych dopadov v podnikoch s najviac deviatimi zamestnancami takmer 68 % celkovej „Prvej pomoci“.

Rovnako to vyzerá podľa dostupných údajov aj v decembri. Čerpanie v kategórii malých podnikov sa začína zintenzívňovať, keď za november vzrástol ich podiel na bezmála 15 %, oproti 7 % za september. Decembrové čísla signalizujú ďalší nárast podielu tejto veľkostnej skupiny na čerpanej pomoci, a to až k 19 %. Príčinu nárastu oboch kategórií vidí inštitút v znovuzavedení opatrenia 3B.

Na opačnom konci sú veľké podniky, ktorých relatívny podiel na čerpaní sa prudko znížil. Kým za september a október až takmer tretina pomoci smerovala firmám s aspoň 250 zamestnancami, za november čerpaná pomoc nepresiahla 9 % a decembrové hodnoty klesli pod 5 %. V posledných mesiacoch sa situácia stredných podnikov zásadne nemení a ich podiel je dlhodobou v blízkosti 6 %.

Absolútna výška uhrádzanej „Prvej pomoci“ pokračuje v medzimesačnom náraste

Kým za júl sa vyplatilo menej ako 30 miliónov eur, od septembra uhrádzaná podpora rastie. A to aj v dôsledku zhoršovania epidemickej situácie a úprav podmienok poskytovania „Prvej pomoci“. Už za september sa vyplatilo viac ako 35 miliónov eur. V októbri 2021 sa alokovala pomoc vo výške viac ako 43 miliónov eur. Za november a december sa uplatňuje rámec „Prvá pomoc +“, čo významne prispieva k navýšeniu čerpania. Ďalším faktorom, ktorý prispel k pohybu v čerpaní, je znovuzavedenie možnosti využívať opatrenie 3B pre malé a stredné podniky za december. Za uvedené mesiace sa absolútna výška pomoci k 2. februáru dostala nad 55 miliónov eur, a najmä za december očakávame jej ďalší nárast. Na zmeny v poskytovaní „Prvej pomoci“ pružne reaguje aj priemerná výška pomoci na zamestnanca. Kým za júl pripadalo na jedno podporené pracovné miesto takmer 356 eur, podľa decembrových údajov aj v dôsledku uvedených úprav presiahla podpora hranicu 500 eur.

Čerpanie sektora ubytovacích a stravovacích služieb sa ku koncu roka zintenzívňuje

Dominancia firiem pôsobiacich v priemyselnej výrobe v relatívnej váhe na uhrádzanej „Prvej pomoci“ sa podľa najnovších dát skončila. Najväčšia časť podpory za november, viac ako 18 %, smerovala do oblasti ubytovacích a stravovacích služieb. Predbežné údaje za december potvrdzujú tento vývoj, keď sa ich podiel približuje k 20 %. Nárast je badateľný rovnako v stavebníctve a maloobchode a veľkoobchode, ktorých relatívny podiel na čerpaní narástol z októbrových zhruba 12 % na viac ako 15 %. Pri firmách z priemyslu zaznamenávame opačný trend. Za október do tohto odvetvia smerovalo na zmierňovanie dopadov takmer 36 % uhrádzanej „Prvej pomoci“, za november bol podiel blízko 17 % a decembrová alokácia je predbežne ešte o štyri percentuálne body nižšia. Do týchto štyroch odvetví smerujú za jednotlivé mesiace viac ako dve tretiny „Prvej pomoci“.

Výhľad slovenského trhu práce zostáva naďalej optimistický

Kondícia trhu práce vyjadrená cez mieru evidovanej nezamestnanosti sa mierne zhoršila, medzi novembrom a decembrom nastal nárast o 0,12 p.b. (z novembrových 6,64 % na decembrových 6,76 %). Hoci prítok uchádzačov o zamestnanie bol v novembri naďalej na nízkych úrovniach, blízko 14-tisícovej hranice, odtok uchádzačov o zamestnanie spomalil výraznejšie a dostal sa prvýkrát od apríla 2020 pod hranicu 10-tisíc. Po siedmych mesiacoch tak čistý prítok do evidencie dosiahol kladné hodnoty, čo sa pretavilo do nárastu v miere evidovanej nezamestnanosti. Postupné odznievanie pandémie a rušenie pandemickej opatrení pozitívne ovplyvnili ekonomickú aktivitu doma, ako aj v zahraničí, čo sa premietne aj do posilňovania slovenského trhu práce.

Viac sa o čerpaní Prvej pomoci dočítate v aktualizovanom komentári Inštitútu sociálnej politiky [TU](#).

O Inštitúte sociálnej politiky

Inštitút sociálnej politiky je hlavný analytický a poradný útvar Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Venuje sa analýzám sociálnych politík, politík zamestnanosti a trhu práce, aby vláde aj širokej verejnosti prinášali spoľahlivé odporúčania, ktoré vedú k tvorbe kvalitných verejných politík.